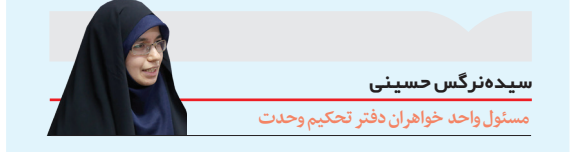

یادداشت دانشجو

دختران دانشجو و آینده‌ای در ابهام

سیده نرگس حسینی

مسئول واحد خواهران دفتر تحکیم وحدت

در روز دختر، اگر فقط به جشن و تبریک بسنده کنیم، قطعاً خسران بزرگی کرده‌ایم، پس چه بهتر که از دغدغه‌های دختران و به‌ویژه دختران جوان و تحصیلکرده بگوییم و از کارهایی که بر زمین مانده است.

امروز به برکت انقلاب، «دختر» با مفهوم اصیل خود قربایت بیشتری دارد تا دوران‌های افراط و تجمد و در ابعاد فردی، خانوادگی و اجتماعی نیز رو به سوی معنای حقیقی خود دارد اما آنچه نگران کننده به نظر می‌رسد، بازگشت به یکی از دوگانه‌های پیشین است، این بار در قالبی پنهان.

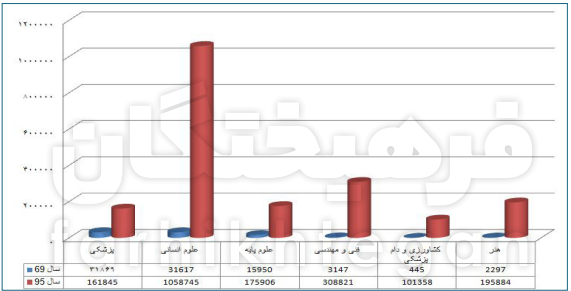
یکی از مصادیق را می‌توان در سرنوشت دختران تحصیلکرده جست‌و‌جو کرد. اکنون دختران ایرانی کسب علم و معرفت را ارزش می‌دانند و راه برای پیشرفت آنان در علم باز است. آنان وارد دانشگاه می‌شوند، به جد درس می‌خوانند و در دنیای بزرگ‌تری کسب تجربه می‌کنند اما به پایان چهار سال (کمی بیشتر یا کمتر) که نزدیکی می‌شوند، آینده خود را در هاله‌ای از ابهام می‌بینند. حالا باید به کدام سمت حرکت کنند؟ زمانی که قرار است «دانشجویی» از آنان گرفته شود. این تصمیم آنان در شرایطی گرفته می‌شود که وضعیت اقتصادی باعث کاهش تعداد مشاغل شده و مشاغلی هم که وجود دارند، انگار با «مردسالاری» عجین شده‌اند. بله، مردسالاری؛ یعنی وضعیتی که «زن» در آن نادیده گرفته می‌شود اما نه فقط نادیده گرفتن حضورش بلکه هویت و تمام ویژگی‌های زنانه‌اش. ساعت‌های کاری مردانه، محیط مردانه، قوانین مردانه و... و همچنین غفلت، کج‌اندیشی و غرض‌ها، موانع در راه ازدواج تبدیل به غولی شده که شکست آن، چندسالی به طول می‌انجامد و طبیعی است که زمان ازدواج دختران نیز عقب بیفتد. درواقع «خانواده» که محل آرامش دختر و پسر و اعطاکننده نقش‌های جدید به آنان است، متأسفانه دیرتر شکل می‌گیرد.

در این حال، «دخترِ دانشجو» برای آنکه خود را از بی‌هویتی حفظ کند باید به مشاغل محدودتری تن بدهد و «خانم کارمند»ی شود که بعضاً هیچ ارتباطی با تلاش‌های علمی‌اش در این چند سال نداشته است یا به اجبار وارد مرحله بعدی تحصیلات بشود؛ تحصیلات بی‌هدف و فقط برای آن که جامعه‌او را از خود طرد نکند. راه سوم هم پشت کردن به تمام دغدغه‌ها و تلاش‌های اجتماعی و سرگرم شدن در روزمرگی است. این بحران، دامنگیر عده‌ای از دختران جامعه ماست که شاید بعضی از آنان، راه نوبی برای خود بسازند اما باید زمان زیادی را از دست بدهند. پس حاکمیت باید با تمام توان ساماندهی و راهبردی و امکانات خود، نقش خود را ایفا کند و راهکاری برای استفاده از پتانسیل عظیم دختران به‌ویژه دختران دانشجو بیابد؛ در غیر این صورت جامعه از ظرفیتی که برای شکل گیری آن عمر یک انسان و امکانات زیادی از بیت‌المال صرف شده، بی‌بهره خواهد ماند.

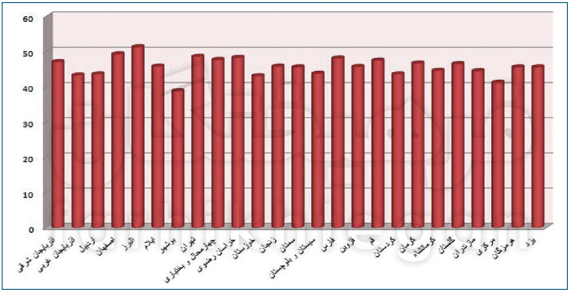
ایجاد عرصه‌های آزاد و فعالیت‌های داوطلبانه یکی از راه‌های اساسی برای استفاده از این توان علمی و عملی است؛ عرصه‌هایی که بتواند دختران را از دوراهی زیرپا گذاشتن هویت زنانه یا سرخوردگی اجتماعی وارد راهی جدید کند؛ استفاده از اندوخته‌های خود در مسیر تعالی جامعه، به صورتی که انعطاف بالای کاری به ابعاد فردی و خانوادگی‌اش ضربه نزند.

نگاه آماری

تعداد دانشجویان دختر در رشته‌های مختلف

سهم جمعیت دختران در آموزش عالی در سال ۹۶

ردیف	مورد	آمار
۱	تعداد فارغ‌التحصیلان	۲۴۳۹۶۲۹
۲	تعداد کارمندان	۸۵۸۵
۳	تعداد کارمندان	۳۵۱
۴	تعداد هیات علمی	۷۳۱۴
۵	تشکل دانشجویی زنان	۶۵

دانشگاه

گفت‌وگو با دختر دانشگاه آزادی که در دیدار دانشجویان با رهبر انقلاب سخنرانی کرد

پیشرفت ایران با جوانان رقم می‌خورد

حفظ حریم ولایت و امامت داشت، نشان داد که زن در همه عرصه‌ها می‌تواند فعال و اثرگذار باشد. دختران امروز هم باید بتوانند این نقش‌ها را در کنار هم ایفا کنند. در جامعه امروز انجام این فعالیت‌ها برای دانشجویان مساله‌ساز نخواهد شد و به آنها آسیبی نمی‌زند اگر که نقش و جایگاه دختران و زنان به درستی تعریف شود.

جامعه ما به سمت تشکیل یک تمدن حرکت می‌کند، تمدن نوین اسلامی که رهبری از آن یاد می‌کنند و تک‌تک افراد جامعه نقش خاصی در تحقق این هدف خواهند داشت. زنی که الگوی درستی انتخاب نکرده باشد، در این برهه و میدان هم نمی‌تواند تاثیرگذاری درستی داشته باشد. این تکلیف به دوش آنها هم هست، هرچند زن و مرد هر دو مکلف به حضور ایفای نقش هستند. در طول سال‌های بعد از انقلاب تاکنون، حضور و مشارکت دانشجویان دختر در فعالیت‌های فرهنگی و مذهبی دانشگاه‌ها پررنگ و موثر بوده است. البته متأسفانه در برنامه‌های سیاسی در سال‌های اخیر کمتر شاهد حضور دانشجویان دختر بودیم که این مساله علت‌های مختلفی دارد.

برای شما اولویتی در زمینه‌های علمی وجود دارد؟
بله، صدرصد. دانشجویی که وارد حوزه‌های فرهنگی و سیاسی می‌شود، قاعداً تا باید در زمینه‌های علمی هم رشد قابل قبولی داشته باشد. رهبری هم فرمودند که شما در درجه اول باید روی درس خود تمرکز کنید و در کنار آن مسائل دیگر را پیگیری کنید. از طرف دیگر یک مادر باسواد مطمئناً تربیت موفق‌تری روی فرزندان خود خواهد داشت و می‌تواند در فضای خانواده نقش موثرتری ایفا کند.

فضای دانشجویی دانشگاه آزاد اسلامی را چگونه ارزیابی می‌کنید؟ سهم دختران در فعالیت‌های فرهنگی دانشگاه‌ها چقدر است و چه تصمیماتی می‌تواند این مشارکت را افزایش دهد؟
دختران هم دوشادوش پسران در فعالیت‌های فرهنگی دانشگاه مشارکت دارند و همان‌گونه گفتم حضور سیاسی کمتری داشتند، بخشی از این مساله به شرایط برمی‌گردد. گسترش فرهنگ خودباوری و شجاعت در کنار حفظ حیا و عفت و از سوی دیگر تلاش برای اصلاح نگرش‌های جامعه و رسانه‌ها نسبت به دختران و همچنین معرفی الگوهای مناسب و تأکید و تشویق برای فراگیری علوم مختلف، ورود آنها به عرصه‌های جدید و پرهیز از چارچوب‌های تکراری باید برای بازیابی جایگاه واقعی دختران دنبال شود.

اگر قرار باشد به مسئولان فرهنگی پیشنهادهایی با رویکرد تقویت حضور دختران در فعالیت‌های فرهنگی ارائه دهید چه می‌گویید؟
در سال‌های اخیر شاهد این بودیم که دانشگاه آزاد اسلامی به سمت انقلابی شدن پیش می‌رود. اولین موضوعی که باید مسئولان نسبت به آن توجه داشته باشند این است که دانشجویان را نسبت به کشور دغدغه‌مند کنند که کمتر آن را دیدیم. این مهم می‌تواند با برگزاری دوره‌های مختلف و حتی در کلاس‌های درسی توسط اساتید اتفاق بیفتد. در کنار آن باید جهت لازم به حرکت‌های دانشجویی داده شود و از دانشجویان حمایت شود. یک برنامه منسجم کنشوری و هماهنگ برای فضای فرهنگی می‌تواند تأثیرات زیادی در فضای فرهنگی دانشگاه‌ها داشته باشد.

اگر قرار باشد به مسئولان فرهنگی پیشنهادهایی با رویکرد تقویت حضور دختران در فعالیت‌های فرهنگی ارائه دهید چه می‌گویید؟
در سال‌های اخیر شاهد این بودیم که دانشگاه آزاد اسلامی به سمت انقلابی شدن پیش می‌رود. اولین موضوعی که باید مسئولان نسبت به آن توجه داشته باشند این است که دانشجویان را نسبت به کشور دغدغه‌مند کنند که کمتر آن را دیدیم. این مهم می‌تواند با برگزاری دوره‌های مختلف و حتی در کلاس‌های درسی توسط اساتید اتفاق بیفتد. در کنار آن باید جهت لازم به حرکت‌های دانشجویی داده شود و از دانشجویان حمایت شود. یک برنامه منسجم کنشوری و هماهنگ برای فضای فرهنگی می‌تواند تأثیرات زیادی در فضای فرهنگی دانشگاه‌ها داشته باشد.

اگر قرار باشد به مسئولان فرهنگی پیشنهادهایی با رویکرد تقویت حضور دختران در فعالیت‌های فرهنگی ارائه دهید چه می‌گویید؟
در سال‌های اخیر شاهد این بودیم که دانشگاه آزاد اسلامی به سمت انقلابی شدن پیش می‌رود. اولین موضوعی که باید مسئولان نسبت به آن توجه داشته باشند این است که دانشجویان را نسبت به کشور دغدغه‌مند کنند که کمتر آن را دیدیم. این مهم می‌تواند با برگزاری دوره‌های مختلف و حتی در کلاس‌های درسی توسط اساتید اتفاق بیفتد. در کنار آن باید جهت لازم به حرکت‌های دانشجویی داده شود و از دانشجویان حمایت شود. یک برنامه منسجم کنشوری و هماهنگ برای فضای فرهنگی می‌تواند تأثیرات زیادی در فضای فرهنگی دانشگاه‌ها داشته باشد.

اگر قرار باشد به مسئولان فرهنگی پیشنهادهایی با رویکرد تقویت حضور دختران در فعالیت‌های فرهنگی ارائه دهید چه می‌گویید؟
در سال‌های اخیر شاهد این بودیم که دانشگاه آزاد اسلامی به سمت انقلابی شدن پیش می‌رود. اولین موضوعی که باید مسئولان نسبت به آن توجه داشته باشند این است که دانشجویان را نسبت به کشور دغدغه‌مند کنند که کمتر آن را دیدیم. این مهم می‌تواند با برگزاری دوره‌های مختلف و حتی در کلاس‌های درسی توسط اساتید اتفاق بیفتد. در کنار آن باید جهت لازم به حرکت‌های دانشجویی داده شود و از دانشجویان حمایت شود. یک برنامه منسجم کنشوری و هماهنگ برای فضای فرهنگی می‌تواند تأثیرات زیادی در فضای فرهنگی دانشگاه‌ها داشته باشد.

اگر قرار باشد به مسئولان فرهنگی پیشنهادهایی با رویکرد تقویت حضور دختران در فعالیت‌های فرهنگی ارائه دهید چه می‌گویید؟
در سال‌های اخیر شاهد این بودیم که دانشگاه آزاد اسلامی به سمت انقلابی شدن پیش می‌رود. اولین موضوعی که باید مسئولان نسبت به آن توجه داشته باشند این است که دانشجویان را نسبت به کشور دغدغه‌مند کنند که کمتر آن را دیدیم. این مهم می‌تواند با برگزاری دوره‌های مختلف و حتی در کلاس‌های درسی توسط اساتید اتفاق بیفتد. در کنار آن باید جهت لازم به حرکت‌های دانشجویی داده شود و از دانشجویان حمایت شود. یک برنامه منسجم کنشوری و هماهنگ برای فضای فرهنگی می‌تواند تأثیرات زیادی در فضای فرهنگی دانشگاه‌ها داشته باشد.

از خاطره دیدار با رهبر انقلاب بگویید؛ چه احساسی داشتید؟

باورم نمی‌شد بخواهم روزی مقابل رهبری سخنرانی کنم. با توجه به تجربه‌ها و سابقه‌های سخنرانی در حضور مسئولان مختلف بنده را برای سخنرانی در دیدار دانشجویان مقابل رهبری معرفی کردند. حس خیلی خوبی بود که نمی‌توان آن را در قالب کلمات خلاصه و بیان کرد. نگاه ما به رهبری در حد یک رهبر سیاسی نیست، ایشان را نایب امام زمان (عج) قلمداد می‌کنیم و از همین بابت سخنرانی در حضور ایشان را توفیقی بزرگی می‌دانم.

متن‌تان را چگونه مدون کردید؟
پیکره اصلی متن را خودم آماده کردم و از دوستان هم مشورت گرفتم.

قسمتی از صحبت شما انعکاس زیادی در فضای مجازی داشت. آنجا که از پراید و اقتصاددان‌های سالخورده صحبت کردید.

بله، متأسفانه کمتر شاهد آن هستیم که جوانان ما در سطوح مختلف حضور پیدا کنند. البته اعدادی که در مورد سن‌ها بیان شد، یک مثال بود.

در جنگ اقتصادی هم به جوانان اعتماد کنیم

بحث اصلی ما این بود که مانند زمان جنگ که فرماندهان جوان مدیریت کردند و توانستیم به پیروزی برسیم، در جنگ اقتصادی امروز کشور نیز به جوانان اعتماد کنیم. متأسفانه برخی مسئولان سن و سال دار ما چندین سال است که عهده‌دار مسئولیت هستند، می‌شود که از تجربه آنها استفاده کرد ولی نباید جوانان را به خاطر کم‌تجربگی طرد کرد. نتیجه‌ای که الان شاهد آن هستیم نشان می‌دهد با تجربه‌ها هم توفیق چندان‌ی در این وضعیت بد اقتصادی نداشتند.

واکنش دوستان‌تان به حضور و صحبت‌های شما چه بود؟

برای بعضی دوستانم سنگین بود. می‌گفتند شاید از دانشجوی پسر چنین صحبت‌ها و لحنی قابل پذیرش باشد، اما ندیده بودیم دختری به این شکل بایستد و صحبت کنید. ما که می‌دانستیم تند صحبت کردن‌مان حتی مقابل شخص اول کشور معنی نخواهد داشت، اما سعی کردیم ادب را رعایت کنیم. البته به نظرم نیاز بود تند بودن متن گاهی خودش را نشان بدهد. دفاع از انقلاب دانشجویی دختر و پسر ندارد، آنجا که انقلاب نیاز دارد چه دانشجو و چه سایر اقشار باید پرتوان حضور پیدا کرد.

ببخند رهبری، زیباترین خاطره سخنرانی دیدار

زیباترین خاطره‌ای را که از دیدار به خاطر دارید، بیان کنید.
یکی از خاطرات قشنگی که برای من در آن روز رقم خورد، زمانی بود که رهبر انقلاب به صحبت من درخصوص پیروزی در جنگ با ۲۰ ساله‌ها و شکست در اقتصاد با ۶۰ ساله‌ها اشاره کردند که با لبخند ایشان همراه شد. این لحظه جزء دلنشین‌ترین و زیباترین لحظاتی بود که در بیت برای من رقم خورد.

خانم افشارنیا که امروز در قامت یک دانشجوی فعال مشغول ایفای نقش در دانشگاه است، در آینده چه نقشی برای خود در عرصه‌های گوناگون متصور می‌شود؟

فعالیت‌های سیاسی را در اولویت قرار می‌دهم، چراکه نیاز به حضور زنان را بیشتر در این عرصه حس کردم. امروز بانوان در امور فرهنگی و علمی ورود پیدا کرده‌اند که در برخی زمینه‌ها هم قوی و پررنگ ظاهر شده‌اند، اما در زمینه سیاسی کمتر تمایل نشان می‌دهند. درحالی که عرصه مهم و قابل‌توجهی است و فکر می‌کنم با ورود در این حوزه اثرگذاری بهتری خواهیم داشت.

کلام آخرتان را خطاب به دختران دانشجوی ایران زمین بگویید.

دختران سرزمین ما همان‌گونه که رهبری هم خطاب به دختران تأکید داشتند، باید آگاهی خود را افزایش دهنند. مطالعه، تحقیق و ورود به مسائل روز و اهتمام به وظایف دینی از جمله مسائلی است که باید امروز دختران دانشجو به آن توجه ویژه‌ای داشته باشند.

دانشجویان دختر مطالعه خود را افزایش دهند
من از دوستان عزیزم خواش می‌کنم سطح مطالعه خود را افزایش بدهند و در موضوعات مختلفی که اتفاق می‌افتد به‌خصوص در مسائل سیاسی موضع‌گیری داشته باشند و بدانند در این زمینه، نقش موثری خواهند داشت.